

5 שנים אחרי שנדון למאסר עולם על רצח החיילת רחל הלר מתרבים המאמינים בחפותו

חקירה חדש. בראשו הועמד סגן-ניצב שאול מרקוס מהמעולים שבין חוקרי הר מישטרה. למרקוס היה ברור שזהו סוף הדרך, וכי הרוצח חייב להימצא. הוא החל חוקר את הפרשה מתחילתה, כשהוא מתעלם מכיווני החקירה של קודמיו. בין השאר הוא עבר על כל הנחקרים הראשונים, בימים הראשונים לחקירה. הוא נתקל בשם עמוס ברנס. עמוס נחקר בקפרי דה על-ידי הצוות הראשון. חדר שבעברו המקצועי 22 פיענחו מיקרירצה היה משוכנע שהברומטר הפרטי שלו צודק, ושרנס איננו הטיפוס הרוצח. מרקוס גילה אדיבהריות בין עדותו של ברנס לבין עדותה של חיילת שסיפלה עליו. בעיקבות זאת נפתחה חקירה על

הכללי הוכנס לחקירה, וברחוב הישראלי כבר החלו נשמעים סיפורי רצח פוליטיים מעולמות חשוכים. גם לצוות-החקירה של צמרת קשה היה לעצור את ביכונסקי. החליטו להגיע אליו בדרך עקיפה, על-ידי מעצרה של החיילת מזל ("מלי") מורחי, שהיתה ידידתה הקרובה של רחל הלר, שבימים שלפני הרצח החלה מתפתחת מערכת יחסי-אהבה בינה לבין ביכונסקי. בשלב זה של החקירה הוכנסה מכונת הקלטה לחדר שבו שהו ביכונסקי ומלי, כאשר ביקר יורם בחדר המעצר. ההקלטה לא היתה ברורה, אולם החשידה את ביכונסקי. נעצר. המישטרה דרשה

מורשע עמוס ברנס מסרב לבקש חנינה

ברנס מתחנה לניס

אודותיו. נמצאו צדדים שונים באופיו, המסוגלים להחשיד על אפשרות של תקיפה על רקע מיני. מרקוס חשש לעצור את ברנס בגלוי, פן תתפתח שוב פעילות ציבורית נגד המישטרה. הוא העדיף שלא לומר את כל האמת, וביקש לעצור אותו בחשך למעשים מגונים. ושוב — התחלת הסוף של הקאריירה המבריקה והעולה של מרקוס.

אחרי שלושה ימים פורסמה הידיעה: „ברנס הודה ברצח החיילת רחל הלר.“ יומיים לאחר מכן בוצע שיחזור המעשה. התביעה התחילה להכין את תיק האשם מות. הפעם היתה המישטרה בטוחה שתזכה באהדת דעת-הקהל. מישפט נערך, ברנס נמצא אשם. הוא עירער, ושוב נמצא אשם. הוא נידון למאסר-עולם. המישטרה לא יצאה מנצחת. הועלו טענות שההודאה נעשתה בכפייה תוך כדי מכות, ועניינים משפטיים וגופניים.

במשך כל הזמן שלאחר ההודאה, ועד היום טוען ברנס: „אני חף מפשע. אינני מסוגל לרצוח זכוב.“

רבים מאמינים בחפותו של ברנס. לדויד בוקי מסכת ראיות שהוא מתכוון ואני לא מתכוון לבקש חנינה על משהו. אני אשב פה עד שיהיה מישפט חוזר.“ הוקם ועד למען ברנס. הוועד פועל בדרכו שלו. מלבדו התעוררו אנשים שונים למאבק על-מנת להביא למישפט חוזר. כל אחד באופן פרטי, ובדרך-כלל אין האחד יודע על מישגה, אלא מקריאה בעיתונות. לכל אחד נימוקים משלו, אך כולם יחד משוכנעים בחפותו של ברנס. בטענות שהועלו ניתן להפריד בין שני מישורים. האחד — המישפט לא נעשה בדרכים הולמות, ולכן יש צורך במישפט חוזר. השני — יש נימוקים משכנעים שעמוס לא רצח.

העדות המאשימה היחידה שהובאה בפני בית-הדין למישפט בחיפה היתה, למעשה, עדותו של ברנס עצמו. כלומר, ההודאה והשיחזור. על פי החוק אין הודאה בלבד מתירה אישום. המחוקק קבע: „יש צורך במשהו נוסף.“ זאת על מנת להיות בטוחים שההודאה לא ניגבתה תחת לחץ. אותו „משהו אחר“ במיקרה זה היה השיחזור. אך גם זו עדות שיכולה להינתן תחת לחץ, מה גם שמדובר באותם האנשים: ברנס ומרקוס. נקודה זו מהווה תשתית למאבק של אלה הטוענים שהמישפט לא היה תקין ולכן חייבים במישפט חוזר.

בבדיקה קפדנית של ההודעה ושל מעשה השיחזור מתברר כי ישנן אי-התאמות. בהודאה דיבר עמוס על פרנס, טוען מפקד מרחב המרכז לשעבר, ניצב-מישגה עזרא גולדברג. המשמש היום שופט עירוני ברחובות. „הנהגה בשיחזור הוא לא הראה (המשך בעמוד 58)

לאסור את פירסום שמו. המדינה סערה, והשערות שונות חיוקו את הדעה שהיה זה רצח על רקע פוליטי. היו נסיונות לבטל את איסור הפירסום, אך בית-הדין המישפט התעקש. לבסוף פעלו מערכות העיתונות בניגוד לצו בית-הדין המישפט ופירסמו את שמו ללא רשות. 45 ימים ישב ביכונסקי בכלא. חוקריו היו משוכנעים שהוא הרוצח. הציבור חיפש מדי יום ביומו את הידיעה: יורם ביכונסקי

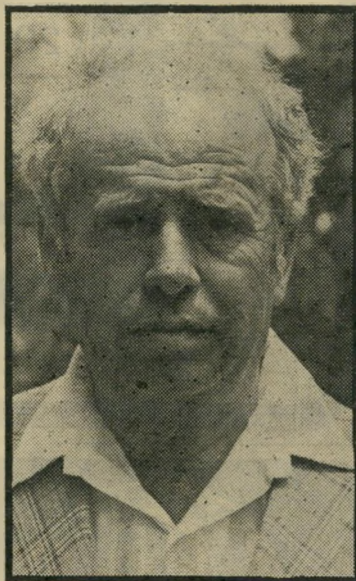
ניצב-מישגה גולדברג גישה חדשה שלא חשבו עליה

נשבר בחקירה והודה ברצח. הגדיל לעשות צמרת, אשר ברגע חולשה ועייפות פלט לעבר אמו של ביכונסקי: „גברת ביכונסקי, אני מצטער. בנך הוא רוצח.“

„אינני מסוגל לרצוח זכוב“

היה זה גם האות לסוף הקאריירה המצליחה של צמרת המישטרה. בהמשך הורעם לדין משמעתי, גם הציבור שפט אותו, והוא עזב את המישטרה.

ביכונסקי לא איבד את עשתונותו, הוא נשאר איתן ברעתו ובקור רוחו. לבסוף לא גותרה כל עלילה להארכת המעצר, והמישטרה נאלצה לשחררו. החלו טענות השמצות על עובדת המישטרה. היה ברור כי אם לא יימצא רוצחה של רחל יהיה זה כתם על ימחה של המישטרה ועל אנשיה. הוקם צוות

פרופסור גבריהו מיכתיב לשר-המישפטים

קיסריה. הגופה היתה ערומה, מלבד סנדל אחד על רגלה ורצועת בד מסביב לצווארה. באותו ערב זוהתה הגופה כגופתה של חיילת המשרתת בבסיס צבאי בחיפה — רחל הלר.

הוקם צוות חקירה מיוחד בראשותו של סגן-ניצב חנא חדר, איש-חקירות מנוסה ומצלחה. על הגופה לא נמצאו סימני אלימות, דבר שהביא להשערה כי לא היה זה מטורף מיני אליים. יום אחד אחרי גילוי הגופה נתגלו גם בגדיה, שהיו מקופלים ומסודרים בתוך התיק הצבאי שאף הוא נמצא במרחק כ-10 קילומטר ממקום הימצאה של הגופה.

צוות-החקירה התחיל להפשי. חשדו בסור-טים שמחפשים טרמיסטינות, וכידידה של רחל.

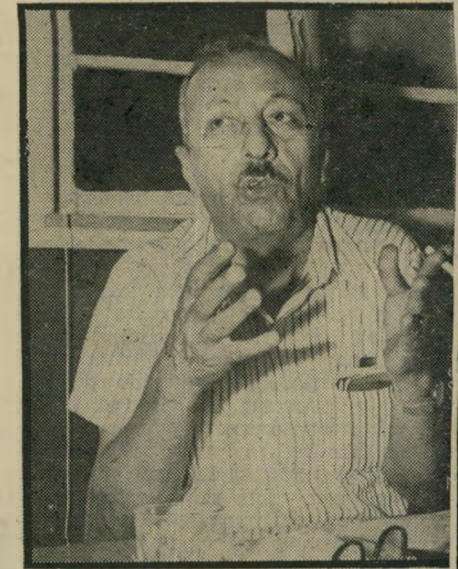
כשלב מסויים הגיעה החקירה למבוי סתום. חדר חשד כיורם ביכונסקי, צעיר שהיה ידידה הקרוב של רחל. מאחר שיוזם הוא קטוע-רגל ממילחמת יום-הכיפורים, נזרה המישטרה במיוחד, מלעצרו ללא חשדות מבוססים ביותר. חנא חדר, ביקש להתפטר מתפקידו ולתת למישטרה אפשרות למנות צוות-חקירה חדש, ואכן מונה רב-פקד אברהם צמרת. החוקר החדש הלך בעיקבות קודמו והגיע למסקנה כי החשוד העיקרי הוא יורם ביכונסקי. אז כבר געשה הארץ. ביכונסקי השתייך לאירגון שמאלי קיצוני שנקרא אוונגרד, והסתבר שגם רחל היתה פעילה באירגון, שירות-הביטחון-

„כודכם, אני מדבר אמת: בני-אדם יכול לצאת מדעתו! הצדק שלי יכול לפצה פלדה!“ כך זעק עמוס ברנס לפני ארבע שנים. שמועיה אחרי-כך נידון למאסר-עולם באשמת רצח רחל הלר.

„אני מאמין שעמוס ברנס חף מפשע.“ אומר הפרופסור חיים גבריהו. איש החברה לחקר המיקרא.

„אני נותן את ראשי פרנס חף מפשע.“ טוען חיים שדה. חוקר פרטי שעסק בפרשה. „אני עובד על עניין ברנס מזה שלוש שנים. אני משוכנע שהוא לא רצח.“ אומר דויד בוקי, צעיר ירושלמי, איש מחקר שמסיים בימים אלה את הספר שכתב בעניין מישפט רצח רחל הלר.

„אין לי כל ספק, אפילו שיאמרו שאני

סגן-ניצב חדר „ברנס איננו הרוצח“

משוחד, עמוס ברנס איננו רוצח.“ אומר סגן-ניצב חנא חדר, איש צוות החקירה הראשון בפרשת רחל הלר. „בקרוב מאד אסיים את מערכת ההוכחות שלי.“ מספר ניצב-מישגה לשעבר, עזרא גולדברג. „אני אגיש אותן למערכות השי-פוט הרישמיות בארץ. אני משוכנע שאוכל לשכנע בחפותו של עמוס ברנס.“ „ידעתי תמיד, ואני משוכנע בזה שעמוס איננו רוצח.“ מחזיק בנירסתו חנמן רם, סניגורו לשעבר של עמוס. בבוקר יום הרביעי, ה-23 באוקטובר 1974 נמצאה גופתה של צעירה בחולות